

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ПЪРВОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2016 ГОДИНА (ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

През първото тримесечие на 2016 г. БВП възлиза на 18 514 млн. лв. по текущи цени. Преизчислен в евро, БВП е съответно 9 466 млн., като на човек от населението се падат 1 324 евро. Сезонно изгладените данни показват растеж от 2.9% на БВП през първото тримесечие на 2016 г. в сравнение със съответното тримесечие на предходната година и 0.7% спрямо четвъртото тримесечие на 2015 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Първо тримесечие на 2016 година

По предварителни данни произведеният брутен вътрешен продукт¹ (БВП) през първото тримесечие на 2016 г. възлиза на 18 514 млн. лв. по текущи цени (табл. 1 от приложението). На човек от населението се падат 2 589 лв. от стойностния обем на показателя. При среден за тримесечието валутен курс от 1.77391 лв. за 1 щатски долар БВП възлиза на 10 437 млн. долара и съответно на 1 459 долара на човек от населението. Преизчислена в евро, стойността на БВП възлиза на 9 466 млн. евро, като на човек от населението се падат 1 324 евро.

Създадената от отраслите на националната икономика брутна добавена стойност² през първото тримесечие на 2016 г. възлиза на 15 852 млн. лв. по текущи цени.

През първото тримесечие на 2016 г. относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката намалява равнището си с 0.3 процентни пункта спрямо същото тримесечие на предходната година, достигайки до равнище от 2.8%. Индустриалният сектор намалява относителния си дял в добавената стойност на икономиката с 0.2 процентни пункта и достига до ниво от 29.4%. Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в сферата на услугите, се увеличава и достига до ниво от 67.8% при 67.3% през съответния период на предходната година.

¹ Брутният вътрешен продукт по пазарни цени е крайният резултат от производствената дейност на резидентните производствени единици. Той може да се дефинира по три начина:

- БВП е сума от брутната добавена стойност, създадена от различните институционални сектори или различните икономически дейности на икономиката, плюс данъците минус субсидиите върху продуктите. БВП е балансова позиция в състава на производствената сметка за националната икономика.

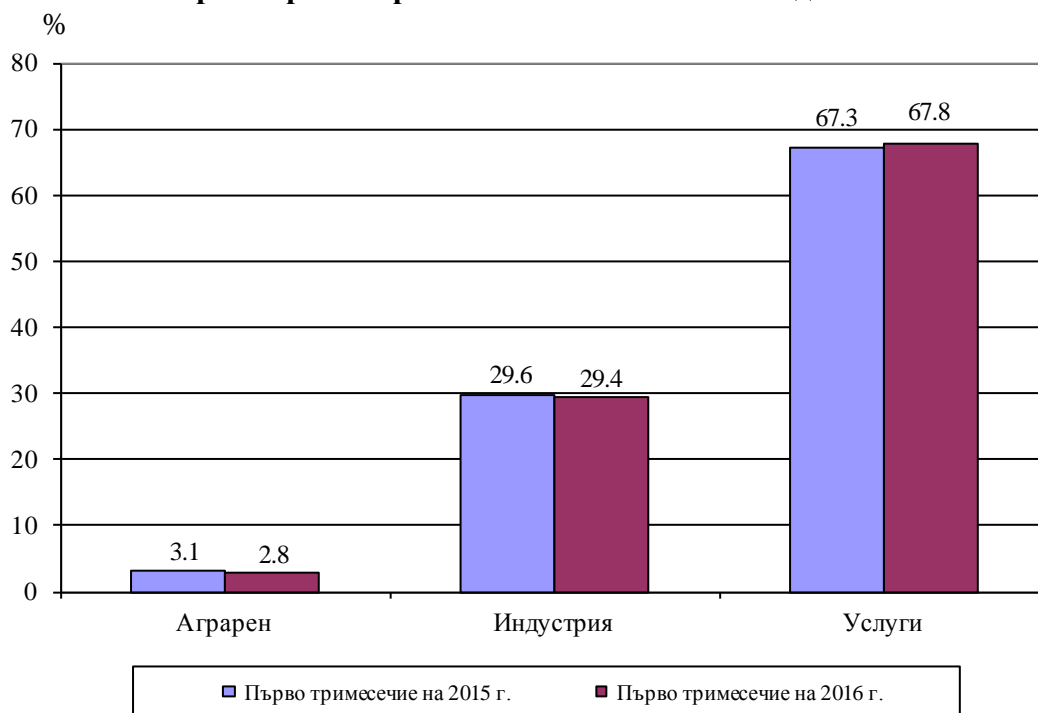
- БВП е сума от категориите крайно използване на продукти и услуги от резидентните институционални единици (фактическо крайно потребление и бруто капиталонакопаване) плюс износа на стоки и услуги минус вноса на стоки и услуги.

- БВП е сума от генерираните доходи в състава на сметка „Формиране на дохода“ (компенсация на наетите, данъци върху производството и вноса минус субсидии, брутен опериращ излишък и смесен доход).

² Брутната добавена стойност (БДС) по базисни цени е балансираща позиция в състава на производствената сметка, изчислявана като разлика между произведената брутна продукция по базисни цени и междинните производствени разходи по цени на купувач.

Фиг. 1. Относителен дял на brutната добавена стойност по икономически сектори през първото тримесечие на 2015 и 2016 година

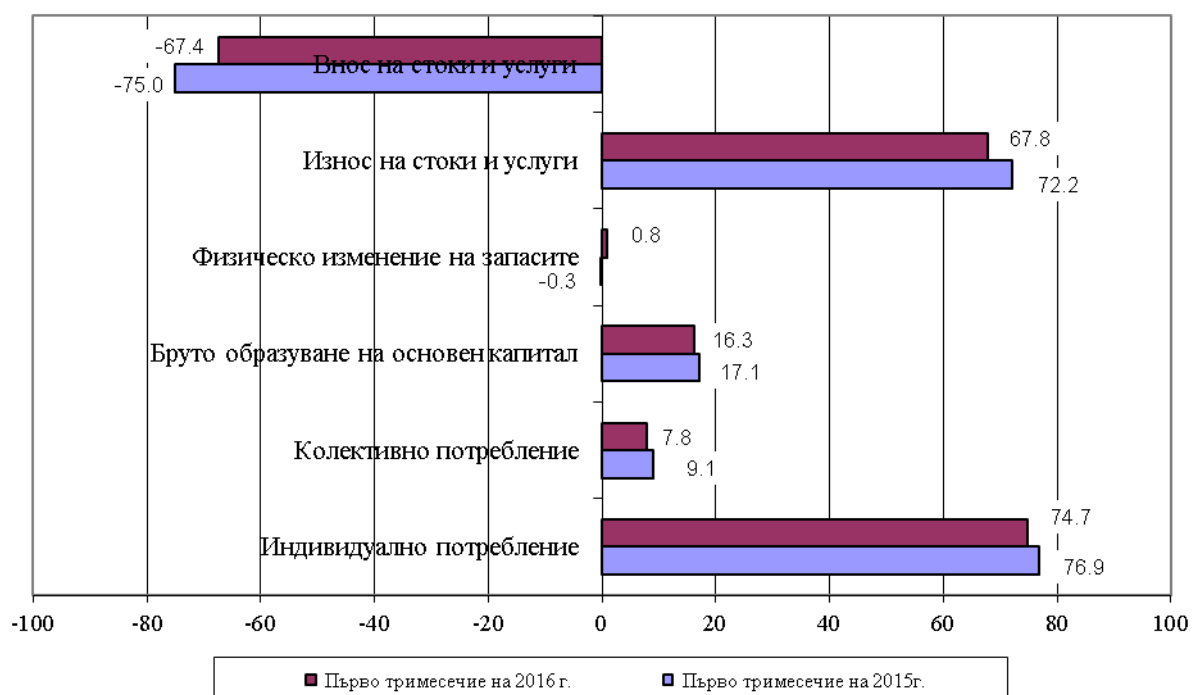
За крайното потребление¹ през първото тримесечие на 2016 г. се изразходват 82.5% от произведения БВП. Инвестициите (бруто образуване в основен капитал²) формират 16.3% от произведения БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е положително.

¹ **Разходите за крайно потребление** включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

² **Бруто образуването в основен капитал** се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определения отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството или от внос, които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

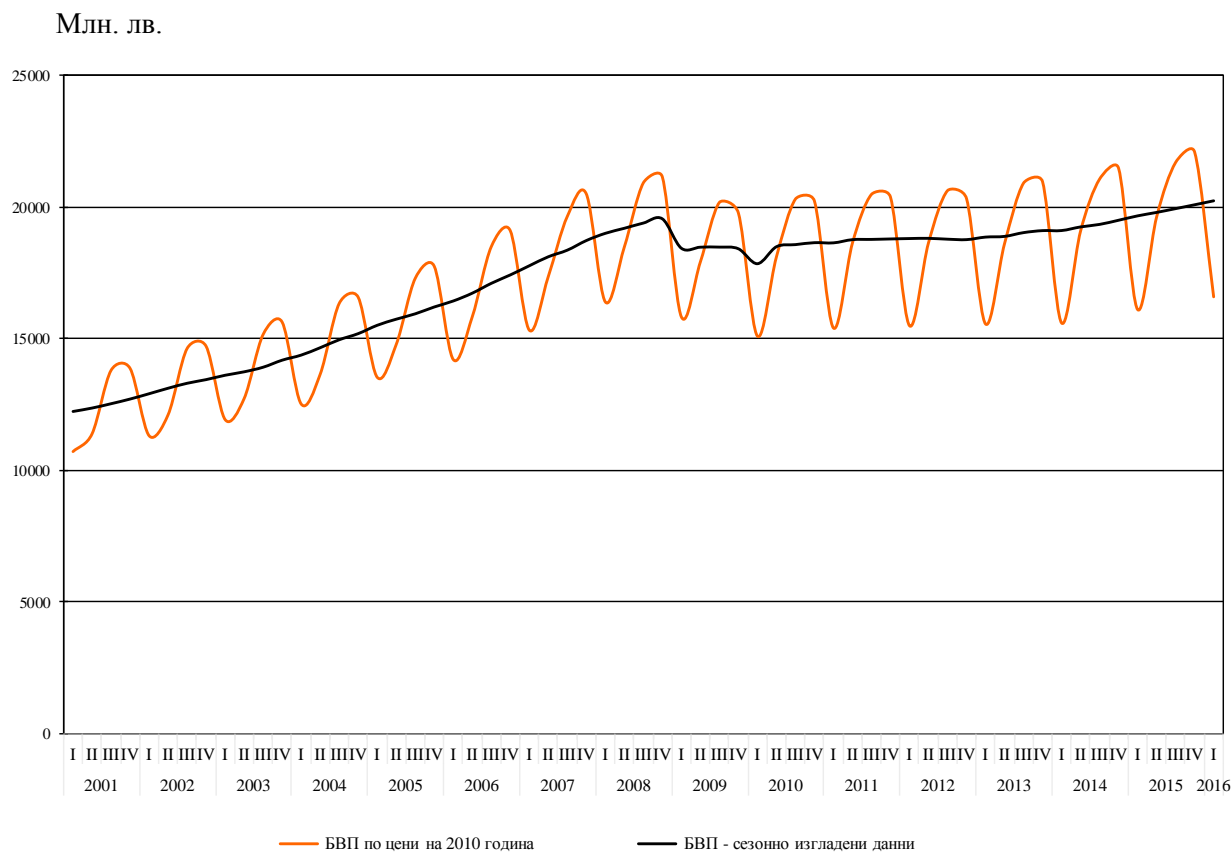

Фиг. 2. Компоненти на използвания БВП през първото тримесечие на 2015 и 2016 година
 %

Фиг. 3. БВП по тримесечия по средногодишни цени на 2010 година

Темп на прираст на БВП, общо и по компоненти

Тримесечни изменения

През първото тримесечие на 2016 г. БВП¹ нараства спрямо четвъртото тримесечие на предходната година с 0.7% според сезонно изгладените данни (табл. 2 от приложението). Брутната добавена стойност в икономиката нараства с 1.0%.

По предварителни данни за първото тримесечие на 2016 г. крайното потребление нараства с 0.4% спрямо предходното тримесечие, а бруто образуването в основен капитал намалява с 3.5%. Износът на стоки и услуги запазва равнището си от предходното тримесечие, а вносът на стоки и услуги намалява с 1.2%.

¹ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се провежда по хармонизирана европейска методология, описана в „Ръководство на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане“. Процедурата се осъществява с помощта на разработения от Евростат софтуерен продукт Demetra+, при което се прилага алгоритъмът TRAMO/SEATS. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане. В резултат на това е налице неадитивност на сезонно изгладените данни - агрегираните показатели не са равни на сумата от техните компоненти.

Годишни изменения

БВП нараства с 2.9% през първото тримесечие на 2016 г. в сравнение със същото тримесечие на предходната година според сезонно изгладените данни (табл. 2 от приложението).

През първото тримесечие на 2016 г. спрямо същото тримесечие на предходната година брутната добавена стойност се увеличава с 2.6%. Динамиката на брутната добавена стойност се определя от регистрирания растеж във: Финансови и застрахователни дейности - 6.9%, Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности - 6.2%, Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство - 5.0%, Промисленост - 4.8%, Култура, спорт и развлечения; други дейности - 3.1%, Създаване и разпространение на информация и творчески продукти, далекосъобщения - 2.0%, Операции с недвижими имоти - 1.1%, Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа - 0.4%.

По отношение на компонентите на крайното използване принос за регистрирания положителен икономически растеж има крайното потребление с ръст от 2.1%. Износът на стоки и услуги се увеличава с 0.3%, а вносът на стоки и услуги намалява с 1.3%.

Методологични бележки

Тримесечното изследване на националните икономически сметки за БВП и неговите компоненти се разработва в съответствие с методологическите принципи на Европейската система от национални и регионални сметки в Европейския съюз, приети с Регламент (ЕС) № 549/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 година.

Изследването се провежда регулярно от 1996 година. Динамичните редове от данни по показатели са налични в сайта на НСИ¹.

Резултатите от изследването са предварителни. Те се основават на наличната месечна и тримесечна статистическа и административна информация и се актуализират ежегодно (в срок до 9 месеца след края на отчетната година) с данни от годишните изчерпателни изследвания в областта на икономическата статистика, както и въз основа на актуализирана административна информация.

Изчисленията се основават на прилаганите два независими подхода за оценка: производствен метод и метод на крайното използване. Различията в оценките на показателя по двата метода се посочват като небалансирана сума от страна на крайно използвания БВП.

¹ Вж. www.nsi.bg, Макроикономическа статистика.

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за първото тримесечие на 2016 година¹

		Първо тримесечие на 2016 година		
		Стойностен обем в текущи цени	Относителен дял	
			в БДС	в БВП
	млн. лв.	%	%	
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+3+4):	15852	100.0	85.6
2	Аграрен сектор	444	2.8	2.4
3	Индустрия	4664	29.4	25.2
4	Услуги	10744	67.8	58.0
5	Корективи	2662		14.4
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	18514		100.0
	По елементи на крайното използване:			
7	Крайно потребление (8+9)	15286		82.5
8	Индивидуално	13837		74.7
9	Колективно	1449		7.8
10	Бруто капиталобразуване (11+12)	3162		17.1
11	В основен капитал	3018		16.3
12	Изменение на запасите	144		0.8
13	Външнотърговско салдо (14-15)	67		0.4
14	Износ на стоки и услуги	12555		67.8
15	Внос на стоки и услуги	12489		67.4
16	Статистическа разлика	0		0.0

¹ Сезонно неизгладени данни.

Таблица 2

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		II 2015	III 2015	IV 2015	I 2016	II 2015	III 2015	IV 2015	I 2016
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+...+11):	0.6	0.4	0.6	1.0	1.5	1.8	1.5	2.6
2	Селско, горско и рибно стопанство	-0.7	1.1	-2.7	2.4	-2.5	1.4	-5.5	0.0
3	Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1.4	0.8	1.0	1.4	3.3	3.5	3.5	4.8
4	Строителство	0.8	0.0	0.2	-2.6	0.6	0.8	2.2	-1.7
5	Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	1.3	1.0	0.9	1.8	0.7	2.2	2.9	5.0
6	Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	0.4	0.5	0.5	0.6	2.0	2.0	1.9	2.0
7	Финансови и застрахователни дейности	1.4	-0.3	2.2	3.4	-0.6	1.4	3.8	6.9
8	Операции с недвижими имоти	0.7	-0.1	0.4	0.0	4.1	2.5	2.2	1.1
9	Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	1.0	0.7	1.3	3.0	1.0	1.0	2.1	6.2
10	Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	-0.2	0.7	-0.8	0.7	-0.2	1.9	-1.5	0.4
11	Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	-0.1	-0.4	1.5	2.0	1.9	0.0	0.7	3.1
12	Корективи	0.6	2.7	1.3	-2.0	9.7	12.0	12.4	2.6
13	Брутен вътрешен продукт	0.7	0.7	0.7	0.7	2.9	3.1	3.0	2.9
	По елементи на крайното използване:	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
14	Крайно потребление	0.5	0.8	0.5	0.4	-0.1	1.2	1.8	2.1
15	Индивидуално	0.6	0.9	1.0	1.2	-0.2	1.5	2.8	3.7
16	Колективно	-0.9	-0.1	-1.1	-2.4	-3.3	-0.4	0.0	-4.4
17	Бруто капиталобразуване
18	В основен капитал	1.1	-0.3	-1.1	-3.5	1.3	1.4	0.9	-3.9
19	Изменение на запасите
20	Външнотърговско салдо
21	Износ на стоки и услуги	-3.0	-2.0	5.4	0.0	6.8	5.4	6.1	0.3
22	Внос на стоки и услуги	-3.0	-0.8	3.8	-1.2	5.0	2.6	4.1	-1.3
23	Статистическа разлика

¹ По средногодишни цени на 2010 г., сезонно изгладени данни с корекция в разликите в броя на работните дни, проценти. Темпът на прираст е изчислен въз основа на верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2010 година.